III. évfolyam. Jánosháza, 1909. április hó 10. 15. szám.

Jánosháza és Vidéke

Társadalmi és helyiérdekü hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre 2 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Dr. MARTON ADOLF
felelős szerkesztő és kiadó.
NOVÁK PÁL
szerkesztő.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez intezendők
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Nyilt-tér sora 40 fillér.
Hirdetések megegyezés szerint közöltetnek.

Husvét!!

Irta: Novák Pál.

»Hogy megmentsen minden lelket,
Hordozta a szent keresztet.
Nagy kinok közt meghala.
Sirjából föltámada.«

Az éjszaka mélységes csendjével távozni készül.

A sötétség mindinkább gyengül.

Távol, a keleti égen oszlik a homály, dereng a hajnal.

A magasban tova szálló felhőfoszlányok széle kigyul.

Ott, ahol a végtelen ég boltozatja összeér a földdel, felüti tüzes fejét a nap és égő szemének ragyogó sugara csillogva verődik vissza a gyenge, a remegő füszálon, a nyiló virágon reszkető harmatcseppekről.

Virrad . . .

Az erdők, a mezők népével együtt megszólalnak a harangok s mig bugó hangjuk elnyeli a dolgos méhek zümmögését, a madárkák vig dalát, addig csengő-bongó szavuk örömmel hirdeti:

Alleluja!

* * *

Egyszer, valamikor régen, — nemsokára azután, hogy az Alkotó végtelen bölcsessége megteremté a világot és vele az embert, — Éva ősanyánk beleharapott egy almába, azután odaadta Ádámnak, aki szintén harapott belőle.

Az a cselekmény pusztán, egymagában csak ártatlan dolog lett volna, de a körülmények, az előzmények bünné változtatták.

Az alma ugyanis tiltott gyümölcs volt.

Az első emberpár — meggondolatlan cselekedetével — vétkezett s mivel nincs bün büntetés nélkül, mert minden bün már önmagában hordja következményeit is, tehát nekik is bünhődniök kellett.

A végtelen jóságu Isten megbántása sulyos büntetéssel járt.

A gondtalan, a könnyü életet gondteljes, terhes élet váltotta fel.

A szaporodó emberiség kénytelen volt dolgozni, fáradni, sőt szenvedni és nélkülözni is.

És a létért való küzdelem meddősége ellen nem szólt semmi más, mint az a halványan égő reménysugár, amely betölté az igazak, a jók lelkét, amely bátoritotta a csüggedőket, amely kitartásra buzditotta a hivőket s fenntartotta a Megváltóba vetett hitet.

Nagysokára végre eljött a Megváltó, hogy a végtelenül megbántott mennyei Atyának elégtételt adjon, hogy mint Istenember szenvedésével és halálával jóvá tegye az ős-szülők nagy bünét s végre, hogy a hányódó, a meggyötört emberiség kinjait enyhitse.

Az Istenember élet-utja a Kálvárián végződött.

A gyászos hegy tetején, két keresztre feszitett lator között, fölfeszittetett a harmadik keresztre s mikor lelke készült elhagyni a testet, akkor lehajlott a feje s ajka végsőt sóhajtva azt rebegte:

„Elvégeztetett."

Mikor a megváltás nagy munkája igy befejeződött, akkor sürü, átláthatatlan sötétség borított el mindent s mig a föld remegve megingott, addig a sirok megnyiltak, a halottak feltámadtak, a felhők zugtak, az ég dörgött, a villámok üzték egymást.

A rettenetes zajon, a hangok zürzavarán azért mégis átcsengett a tiszta meggyőződés hangja:

„Ez valóban az Isten fia volt."

Az Istenember munkájára a harmadnapi, a husvéti feltámadás nyomta rá az igazság bélyegét.

Mig a hajnal ragyogó fénnyel hasadt, addig a kősir nehéz, lepecsételt fedele felpattant s a holttest őrizésére rendelt katonák álmélkodva hallgatták az üres sir mellett a csillagok honából hangzó dicséneket:

„Alleluja."

* * *

Ha széttekintünk a nagy világban, akkor szomoruan kell meggyőződnünk arról, hogy az emberiség nagy része — a mai ferde társadalmi és erkölcsi világnézetek közepett a helyzetének ugynevezett javitására való törekvésben sokkal nagyobb bünöket, vétkeket követ el, mint hajdan az ősszülők, és még sem kell érte bünhődniök.

Ma a becsületesség, a tiszta erkölcs jutalma csak tengődés, csak sanyaruság, a bün és a gazság pedig jólétet, kényelmes életet biztosit.

Ma *élelmes* embereknek tartják azokat, akik mások tapasztalatlanságát, szorultságát, néha könnyelmüségét is, tulságos mérvü anyagi előnyök szerzése céljából felhasználva, azok anyagi romlását előidézik, vagy pedig fokozzák.

Ma — a modern erkölcstanok szerint — csak akkor válik a gazság, a vétek bünné, amikor már mások is megtudják.

Ma a leplezetlen, a titokban elkövetett bünt az *erkölcs-lovagok*, a *jellem-hősök* nem tartják bünnek.

Jó még, hogy e fertőzött világ *szennyes igazságai* felett, a bün mérges köpen-tulról biztatóan átcsillog az a

reménysugár, hogy minden jóra fordul egyszer.

Igen, minden jóra fordul egyszer, lesz majd valamikor egy jobb, egy szebb világ, amikor az emberek mind jók, mind igazak, mind becsületesek lesznek, amikor a becsületesség, a tiszta erkölcs jutalma nem a tengődés, a sanyarúság lesz, hanem az eszményi jólét, a megelégedett élet.

E jobb kor édes, boldogitó érzete töltse el éltető melegséggel a szivünk, a lelkünk akkor, amikor áhitattal zengi millió meg millió ajak:

Alleluja.

Kirándulás.

Annak örülök, hogy itt Jánosházán van ujság és, hogy a tek. Szerkesztő ur helyet ad ilyen iskolai közleményeknek, legalább az ember elmondhatja véleményét. — Most már csak az volna hátra, hogy mindazok olvasnák, akiknek gyermekei iskolába járnak. . . .

Hiába, furcsa ami népünk.

»Megenyhült a lég, vidul a határ« . . . Mindenki vágyódik ki a szabad természetbe. És ki ne kivánkoznék ki jobban, mint a gyermek! — Folyton azt suttogták a fülembe: Tanitó ur, kérem, mikor megyünk ki a szabadba sétálni?—Majd kimegyünk... Kivánságuknak eleget tettem.

No, gyerekek, ki nem fázik? — Öt másodpercig halálos csend (valamin gondolkodtak), azután majdnem egyszerre száz torok harsogja: »Én sem fázom«! No, ha nem fáztok, ma kirándulunk. De mindenkinek el kell jönnie, mert nemcsak sétálni megyünk, hanem tanulni is akarunk.

Mikor ezt hirül adtam nekik, majd hogy a bőrükből ki nem ugrottak, kicsi hijja, hogy a falat ki nem rugták. Örömükben egymást ölelték, csókolták. Ezt a hatást teszi: a szabad természet.

Március 26-án ki is rándultunk.

Persze a szóáradat megindult a nép között ellene és (nem tudom volt-e) mellette. Csak azt nem szeretem, mikor a balhák köhögnek, mikor olyan emberek kontárkodnak bele az iskolai dolgokba akik ahhoz semmit sem értenek. — Inkább azt szeretném, ha a nép már egyszer belátná, hogy nem a régi világban vagyunk, mikor kiszolgált, bakakáplárok pattogtatták ostoraikat az iskolában, amikor jó volt (mert jónak kellet lennie), ha a gyerekek ugy-ahogy, felületesen megtanultak irni meg olvasni a folytonos ütlegek alatt.

Ma egészen mást kivánunk és kivánnak az iskolától — nevezetesen a tanitótól — nemcsak a feljebbvalók, hanem maga a társadalom, a nép is. Azért mégis mindig ellene van a tanitónak, valahányszor a régitől eltérőleg, a régi módszert sutba dobva a modern nevelői elvek, módszerek, a józan felfogás után indul. Mert hát annyira megcsökönyösödött a mi népünk, annyira ragaszkodik a régihez, hogy azt hiszi, nem is jó az ami, uj.

Teszem, itt van a kirándulás. A mult időben talán erről szó sem volt az iskolában. Nem is tették meg. Máig azonban fordult már a világ kereke. — Mégis, ha az ember megteszi, egyszerűen ráfogják: »Ni, a tanitó sem tudja jódolgában, mit csináljon. Kimegy a gyerekekkel sétálni, ahelyett, hogy inkább tanitaná őket.

Persze, az orruknál tovább nem látnak. A szülőknek, akiket a régi iskola nevelt, meg kellene ismerniök az *uj iskolát* (természetesen nem a külsejét, hanem a szellemét), mert a kettő között óriási nagy a *különbbség:* — Azt nem tudják, hogy egy kirándulás alkalmával többet tanulnak a gyerekek, mint a piszkos falak között egy egész héten. Kinn a természetben lehet szemléltetni, hisz ez az alapja minden tanitásnak, minden tanulásnak. Azt sem tudják, mi fán terem a szemléltetés (tárgyak bemutatása). — Kinn-előttünk van a megelevenitett olvasókönyv; a a zöld rétek, az illatos virágok, a suttogó fák, az éneklő madarak, a zümmögő bogarak, a hasznothajtó növények, az ásványok, a szántó-vetők mindenféle eszközeikkel, a természeti tünemények stb. . . . stb. . . . Tehát a kirándulás nem séta, hanem alapos tanulás. — Sőt, ha éntőlem függne minden tantárgyat kezdve a hittantól az egészségtanig — kinn a szabadban tanitanék (természetesen, mikor jó idő idő van). És tudom, hogy igy százszor jobb eredményt lehetne elérni, mint a négy fal között. Mert a gyermek az iskolában csupa lehangoltság, — künn pedig: a legvirgoncabb élet, csupa jókedv. A különbbség ég- és föld.

Különben hallgassuk meg, mit beszél saját gyermekkorunkról szivünk!

TÁRCA

A virágos kendő.

Irta: **D. Bodó Mátyás.**

Simon Eszter Bodokon a legszebb leányok egyike volt. Sürü, gesztenye-barna haját leeresztett fonatban viselte, végén cifra selyemszallaggal bekötve.

Ha vasárnaponkint özvegy édesanyja kiséretében a templomba ment, minden legénynek megakadt a szeme rajta. Ilyenkor kezében szépen kihimzett kendőt vitt, melynek sarkába nefelejtsek és rózsabimbók közé oda voltak varrva nevének kezdőbetüi.

Kié lesz ez a kendő? Aki azt elnyeri, azé lesz az egészségtől duzzadó, formás kis leány. Ilyen Bodokon a szokás.

Két legényről beszéltek a faluban, kiknek reménysége lehet. Az egyik Nagy Pista. Szeplős, karcsu fiu, nem valami vonzó külsejü, de négy telek föld várakozik reá. A másik Sajtos Laci. Szegény gyermek, csinos azonban. Velük hébe-korba szóba elegyedett a szép Eszter.

Ha azt hinnők, hogy a két legény talán haragudott egymásra ezért, csalódnánk. A legjobb egyetértésben voltak. Mindegyik biztosra vette a maga sikerét.

A nagykorcsmában bált csaptak. Jó cigány huzza a talp alá valót. A fiatalság alig győzi járni.

Farsang felé jár az idő. Ilyenkor a korcsma füstös falai között sok házasságnak vetik meg az alapját titkos kézszoritásokkal és sugdolódással. Akárcsak városon a csilláros vigadó-termekben.

Nagy Pista járja a lassut Eszterrel, enyeleg vele. A sarokból Laci figyeli őket. Azt gondolja magában:

— Szerelmeskedjetek csak, ma ugyis elfog dólni, ki viszi haza azt a leányt?

Pista szeme oda tapad a leány kalárissal körülvett nyakára és mezitelen szep karjaira. Milyen lehet e karok ölelése, s milyen édes lehet azoknak a husos ajkaknak a csókja? Szeretne ő is tisztába jönni a leánynyal. Az igazat megvallva, féli is. Ki ne kivánna meg ily gyönyörü teremtést?! Odaszól kerülő uton:

— Eszter, nem panaszkodott még édes anyád, hogy már elfáradt a munkában? Hogy szükség lenne a házban két erős, dolgos karra?

A leány lesütötte szemeit, elértette a célzást. El volt rá készülve, hogy ma mindkét részről megostromolják. Hamiskásan felelt:

— Dehogy nem, sokszor kesereg. Nem is csoda, nincs férfi a házban, dolog meg sok volna.

— Hát a farsangra embert kék nézni a házhoz. Hallod, én szivesen elmennék hozzátok, pedig hát a mi tornácos házunk is elég nagy lenne?!

— Jó, jó, de mit szólna ehhez Laci? Tudja kend, ő is jár utánam.

— A Laci . . . no, az semmit se.

— Nem tudom . . .

Uj tánc kezdődött. Laci panyókára vetette mentéjét, bajuszán egyet sodort és odatartott egyenest Eszternek.

— Tán jársz én velem is egy táncot, mit szólsz?

— Szivesen, akár kettőt is!

Laci mosolygott, tudta ő ezt.

Tánc után kisétált a leánynyal a folyosóra, ott nem igen háborgatták őket. Röviden szólt kiszemeltjéhez:

— Eszter, én szeretlek, akarsz-e a feleségem lenni?

Ugy-e elmondja, hogy nekünk is mily gyönyörüséget okozott, ha futkározhattunk a puha, zöld gyepen; ha kergethettük a szines lepkéket; ha hallgathattuk a dalos pacsirtát; ha bekiáltozhattunk az erdő mélyébe: Kuk! Kakuk! És nem nézünk-e vágyakozva arra a gyermekre, ki gondtalanul füzi koszoruba az illatos virágokat . . . . Hát akkor mért raboljuk el a gyermekektől a jókedvet, hisz a gyermekévek gyorsan mulnak; miért kényszeritsük őket az egy helyben maradásra, mikor a mozgás egészségi okból is hasznos, mért vonjuk meg tőlük a jó levegőt, mikor mindig a *reggelkisöpört iskola porát* kell szivniok, mikor a sohasem szellőztetett szobában (hozzá még az ablak szalmával, ronggyal van betömve) kell felnőniök.

Hisz kiránduláskor kerülnek elő a különféle játékok, önkéntelenül dalra gyujtanak, ilyenkor nyilik a gyermek szája mesére, ilyenkor szavalja a szép verseket.

Ekkor közelebb vonjuk őket magunkhoz, közlékenyebbek, bizalmasabbak lesznek hozzánk. Kitárja lelkét. Enged bennünk olvasni ebből a rejtelmes könyvből, mely sokak élött titok marad. — De más a gyerek az iskola falain kivül!

Azért engedjük örülni a gyerekeket vigyük ki a rét pázsitjára, a mezők illatos virágai közé minél többször, hogy lássák a szépet, hogy gyönyörködhessenek a természetben, hogy a tanulásuk biztosabb legyen, hogy a mozgáshoz, az idő változásaihoz hozzászokjanak, hogy a szülők ne mondhassák: »Azért beteg a kis gyermekem, mert a tanitó kivitte őket oda pokolországába, elfáradt és meghült«. — Igy a legjobb szándékot is különféle bajok okozójának tartják, pedig, kitudja, — hol szerezte betegséget.

De azért mégis csak azt mondom: Ahányszor csak lehet, ki a szabad természetbe!

Jánosháza. **Király János.**

Az állattenyésztés.

(Folytatás.)

Az állattenyésztésnek ilyen nagy fontossága lévén, nézzük csak, hogyan emelte a német kormány az állattenyésztést mai szinvonalára. Kétféleképpen és pedig műszaki tevékenységgel meg szervezkedéssel. A német mezőgazdasági kamarák műszaki osztálya kezére játszik a gazdának, ha régi üzemén javitani akar. Példaképpen megemlitem, hogy a Berlinben működő brandenburgi mezőgazdasági kamara közel háromszáz hivatalnokot foglalkoztat és mezőgazdasági műszaki irodája, ahol legtöbbnyire haszonállatok vállalati terve készül, olyannyira el van látva munkával, hogy a kamara vagyona évről-évre szaporodik. Hasonlóan kedvező a német gazdára az értékesités szervezete is. A német gazdát állati termékeinek eladásában a szövetkezetek egész légiója támogatja és a szövetkezetek évről-évre erősebb védőgyürüvel veszik körül az állattenyésztő gazdatársadalmat a közvetitő kereskedelemmel szemben.

A magyar földmivelésügyi kormány utóbbi időben nagyon sokat tesz a magyar állattenyésztésért és az évi állatszámlálások arra engednek következtetni, hogy a kormány akciója célhoz is fog vezetni az állattenyésztés felkarolásával. Ha pedig országunk állatállományát sikerül megnövelnünk, akkor a magyar gazda sorsa jobbra fog fordulni és népünk jóléte nem függ majd annyira az aratástól, vagy a tavaszi esőzés, meg a nyári szárazság veszélyeitől, mint most. Ugyanis az állattenyésztés megnöveli a föld hozamát és sokoldalu növénytszükségletével függetleniti magát az időjárástól is. A mezőgazdaságból élő magyar társadalom jólétének az emeltyüje tehát első sorban az, hogy az állattenyésztést szervezzük és vele kapcsolatban az állatkereskedelmet is rendezzük. S mivel azt a munkát az államhatalom immár meg is kezdte, biztosra vehetjük azt, hogy Magyarország mezőgazdasága rövid idő mulva ismét vezetni fog Európa összes országai közt.

Még se mozog a föld.*)

Irta: **Novák Pál.**

Ezer és ezer gyönyörü gondolat kóválygott Galambos István fejében, amikor az oklevél kiosztas után elhagyta a tanitóképzőintézet ódon épületet, ahol négy éven át annyi jóra, annyi szépre oktatták.

Maga elé képzelte a kis falut, amelynek tanitója, vezetőembere, mindene fog lenni.

Látni vélte a kis iskolát, benne a sok ártatlan apróságot, akik szeretettel csünge-

*) Király Jánosnak ajánlva.

— Ugyan ne bolondozzék kend.

— Nem tréfálok, galambom, komolyan mondom.

A leány habozott. Szó sincs róla, szive vonzotta a legényhez, de amott meg a szép vagyon! Laci szegény, mint a templom egere, de neki sincs valami nagy vagyona, sok testvér között oszlik meg a jus. De hát mégis csak jobb lesz szerelemből megházasodni.

— Tudja kend, hogy Nagy Pista is számit reám?

— Hm . . . csak nem mész tán ahhoz a vörös legényhez, hisz nem szereted? Én tudni akarom most ebben a percben kié leszel.

A leány belenézett a legény csillogó szemeibe. Babrált a szép, virágos kendővel. Igy mérgesen nagyon megtetszett neki a fiu. Kis vártatva igy szólt:

— Isten neki, kérjen meg kend annak rendje és módja szerint, hozzá megyek.

A virágos kendő odavándorolt a mentezsebbe, de olyanformán, hogy cifra vége künn maradt. Még egy cuppanó csók és visszamentek a táncterembe.

Mikor Pista meglátta Laci zsebében azt a virágos »jegyet«, mint a bika, ha vörös posztót lát, ugy megvadult. Hát mégis csak komoly ellenfél lett. Ugylátszik, az a leány odaadta már neki kendőjét, vagy erőszakkal vette tán el tőle?! Ezt meg kell tudni biztosan.

Holdvilágos éjjel volt. A nagy hidegben mintha tisztább, élesebb lenne a levegő. A mulatságnak vége lett, ki-ki sietett otthonába.

Simon Eszter szerelmesen simul Sajtos Lacihoz, kiséri hazafelé. Mézes-mázos szavakat suttognak egymás fülébe. Most már szabad.

Odaérnek a leány háza elé. Alig tudnak elválni egymástól, oly sok mondani valójuk van. Végre is »jó éjszakát« mond a legény, s haza indul.

Utjában hirtelen elébe lép Pista s megszólitja:

— Beszédem van veled komám. Hangja elárulta, hogy izgatott. Laczi nyugodtan felelt:

— Mit akarsz tőlem, pajtás?

— Azt mondjad el nekem, hogyan csábitottad el Esztert, mikor nekem igérkezett s láthattad, hogy én előbb kezdtem ki vele, mint te.

— Ahhoz semmi közöd. Aki birja, az marja. A leány saját szive akaratával jön hozzám. Én nem csábitottam el semmivel sem. Jobb lesz ha haza mész aludni. Eszterről mondjál le szépen.

A legszebb husvéti ajándékok!!

divatkülönlegességek, ingek, nyakkendők, gallérok a legnagyobb választékban találhatók

Kántor Béla

divátáruházában JÁNOSHÁZÁN.

nek tanitójukon.

Látni vélte a falu népét, amint az ő szavára hallgatva küzd, fárad a saját jólétének emelésén.

Elgondolta, hogy mennyi mindent fog tenni.

Tanitani fogja a gyermekeket mindenre, ami szép, ami jó. Elfogja halmozni őket szeretetének egész melegével. Második édesapjuk fog lenni. Jószivü, szorgalmas becsületes emberekké fogja őket nevelni. Szabad idejében mindig a nép között fog lenni. Oktatni fogja őket, hogy az élet viharaiban megtudják állni a helyüket. A gyöngéket támogatni, a csüggedőket bátoritani fogja. Olvasó kört fog alakitani, hogy a világ folyását megismertesse. Beszédeket, felolvasásokat fog tartani, hogy megmutassa a jólét, a boldogulás felé vezető utat. Hitel-, értékesitő, fogyasztási-szövetkezetet, közmagtárat fog alapitani, hogy a népet gazdaggá tegye.

És a nép majd mindenben követni fogja őt. Hallgatni fog a szavára, akárcsak a prófétáéra.

Annyi szépet, annyi jót, annyi nemeset fog alkotni, hogy egész kis menyországgá varázsolja majd át a kis falucskát.

És ha majd befejezte nagy munkáját, ha majd munkássága megtermette gyümölcsét, akkor majd megelégedéssel, — mint aki a rábizott munkát jól elvégezte, — csendesen nyugalomra fog térni, s gyönyörködni fog abban a nagy boldogságban, amelynek ő vetette meg az alapját.

Hálálkodást, dicséret, vagy jutalmat nem vár majd, mert hiszen ő csak a kötelességét teljesitette.

Álmodozott . . .

Azt hitte, hogy az a sok szines álom mind-mind valóra fog válni.

Pedig, ha ismerte volna az életet . . .

*

Már második éve volt Galambos István H . . . község tanitója. Szorgalmas lelkiismeretes embernek ismerte mindenki és a falu népe tisztelte, becsülte. Már az első évben megalakitotta az olvasókört, ahol azután minden vasárnap délután egy-egy felolvasást, vagy pedig szabad előadást tartott, valami közhasznu, vagy pedig tudományos dologról. Minden szabad idejét a népnek szentelte és bár akadtak, akik nem hallgattak a szavára, bár többször csalódott, bár sokszor kudarcot vallott minden igyekezete, de azért nem csüggedt el, hanem erős akarattal munkálkodott tovább a nép jólétén.

*

A második év őszén történt.

A vasárnap délutáni felolvasás elmult már. Az emberek csoportokba verődtek az iskola előtt és tárgyalták a Tanitó ur előadását, amely ezuttal a föld forgásáról és keringéséről szólt.

Az egyik ember igazat adott a tanitónak, a másik nem hitt neki.

Ez utóbbiak közé tartozott az öreg Kovács János is.

Sehogysem tudta elhinni ezt a fura dolgot.

Neki sehogysem ment a fejébe az a sok »sürgés-forgás«, »izgés mozgás.«

Furta is az oldalát a hitetlenség és alig várta a pillanatot, hogy megmondhassa a Tanitó urnak azt amit gondol.

A pillanat nem késett igen sokáig.

Galambos István — a Tanitó ur — csakhamar megjelent az iskola udvarán. Az egyik kezében egy vaskos könyv, a másikban pedig egy hosszuszáru pipa volt, amelyből időnkint bodor füstkarikákat eregetett. Odament az udvar közepén álló diófához és leült alatta a saját készitményü kis falócára.

Az öreg Kovács János oda ment hozzá és tisztességtudóan megemelte kalapját.

— Adjon Isten Tanitó Ur!

— Fogadj Isten János bácsi. No mi jót hozott?

— A mai felolvasás miatt jöttem.

— No?

— Hát csak azt akarom megmondani, hogy sehogysem tudom elhinni azt a dolgot, amit a Tanitó ur ma délután mondott.

— Aztán mért nem tudja elhinni János bácsi?

— Azért, mert én még sohasem vettem észre, hogy a föld mozgott volna a lábam alatt pedig én már szép időt megértem.

— Nem is lehet azt észre venni János bácsi. No, de látom, hogy maga olyan nehezen hivő ember, azért hát jöjjön csak be az iskolába, hadd hitessem el magával is azt a dolgot.

Az öreg Kovács János csak csavargatta a fejét, de azért megindult lassan a tanitó után.

Benn az iskolában azután elmondta Galambos István, ujra, hogy a föld gömbölyü, hogy miért gömbölyü. Bemutatta — a földgömbön, — hogy a föld miként forog a saját tengelye körül. Azután gyertya segélyével bemutatta a nappalok és az éjjelek váltakozását stb. stb. és végül elmondta, hogy a föld miként kering a nap körül.

Annyira belemelegedett, belemélyedt a bizonyitgatásba, hogy végül már a csillagászok (Newton, Kepler) számitásait és bizonyitó érveit is felsorolta.

Öreg Kovács János áhitatos figyelemmel hallgatta végig a bizonyitgatást és a mikor a Tanitó ur megkérdezte tőle, hogy elhiszi-e most már azt a dolgot, akkor, mint aki még mindig kételkedik, fejcsóválva mondogatta:

— Elhiszem, elhiszem, de csak azért, mert a Tanitó ur is azt mondja, hogy igy van.

Galambos István kikisérte a kapuig. Ott elváltak.

A falu egyetlen utcáján végig egy kis patak folydogált. Az iskola előtt egy kis bürü vezetett át a patak felett.

Galambos István a kapuból nézte, hogy öreg Kovács János, hogy ballag át a bürün és hogy csóválgatja hitetlenül a fejét.

Mikor öreg Kovács János már a tulsó parton volt, akkor visszafordult és megszólalt:

— Tanitó ur kérem!

— No, mit akar János bácsi?

— Én megsem hiszem el, hogy a föld forog.

— Aztán miért nem hiszi el?

— Mert én még sohasem láttam, hogy a mi házunk a tulsó parton lett volna. Mán pedig ha a föld forog, akkor mán a 60 év alatt, amióta élek, legalább egyszer a tulsó partra kellett volna kerülnie.

— De nem odáig van ám, én a leányt nem engedem! Legyen igazad: Aki birja, az marja. S alig mondta ki e szavakat, öklével olyat csapott Laci halántékára, hogy az hátratántorodott.

Iszonyu dulakodás keletkezett köztük.

A holdvilág letünt, keleten piros lett az ég alja. A pásztorgyerekek hosszu pléhkürtjeikkel adtak jelt a jószág kihajtására. A reggel kiverte ágyaikból az embereket. Ott találták vérbe fagyva Lacit az utcán. Alig volt egy csöpp élet benne. Ő volt a vesztes. A virágos kendő nem volt nála Pista bekötözte vele a kezefején hasitott sebet.

Mindenkinek bámulatára, Laci kiheverte a kapott iszonytató sebeket. Felgyógyult

Oltárhoz vezette szive szerelmét, jóllehet a virágos kendő nélkül.

Boldogságuk láthatólag nagyon zavartalan volt. Laci senkinek sem mondotta, hogy az ő boldogsága nem tökéletes. Az a virágos kendő nagyon bántotta.

. . . Történt, hogy a kelényesi kompnál összetalálkozott Pistával. A dereglye már a viz közepén uszott, mikor felismerték egymást.

Sötét éjjel volt. Az eget koromsötét felhők lepték el. Nagy csapat vad lud vonult el fejük felett, esőt éreztek.

Laci higgadtan szólt Pistához:

— Hallod, add vissza nekem azt a kendőt, mit tartogatod magadnál.

Az nevetve előhuzta zsebéből:

— Ni, véletlenül épen itt van nálam. De nem kapod ám meg. Örökös szégyen rád nézve, mig nálam lesz.

— De ha szépen kérlek.

— Még akkor sem.

Laci villámgyorsan kiragadta kezéből. Pista sem maradt adós, reá rontott ellenfelére. Hiába léptek közbe az emberek, nem birták őket széjjel szakitani, ugy összefogódzkodtak. Laci neki szoritotta Pistát a dereglye korlátjának, ujjai erősen gyürüzték annak torkát. Pista még kevesett hörgött, mikor Laci őt nagy erőfeszitéssel behajitotta a vizbe.

A habok összecsaptak fölötte . . .

Sajtos Laci bár e tettéért hat évig vasban ült, ma a világ legmegelégedettebb embere. Megszerezte az ellopott — virágos kendőt.

VERSEK.

Sokszor mondod . . .

Sokszor mondod, édes anyám nékem:
»Ez az élet boldogabb volt régen!
Elhagyottabb az özvegy és árva
Az eldobott falevélnél,
Mit elragad zugó folyam árja!«

Amig hulló könnyeidet nézem:
Én is sirok . . . igazad van, érzem:
Szebb volt a mult, több sugár volt benne
S felsóhajtok: be jó volna.
Édes apánk ha még vélünk lenne!

De amikor eszembe jut: hátha
Ő az égből bánatunkat látja
S érző szive ott se lehet boldog:
Letörölöm könnyeimet . . .
»Édes anyám, látod, én mosolygok!«

Krüzselyi Erzsike.

Tavasszal . . .

Amikor a kikelet jő,
Mikor virág van a fákon:
Elfog valami bús érzés
S valahova visszavágyom.

Oda, ahol egykor régen
Boldog, nagyon boldog voltam.
Hol a legszebb álmaimat
Szövögettem úgy titokban.

Ahol egykor — bohó szivvel
Ugy eltudtam mindent hinni
S nem gondoltam, hogy badarság
A hazug álmokban bizni.

Ahol nem fult sohse könnybe,
Mint mostan a kacagásom,
Hol egy kékruhás lány neve
Volt a legszebb imádságom.

Istenem! Milyen szép is volt
Akkor minden a világon . . .
Amikor a kikelet jő,
Valahova visszavágyom.

Ne jőjj velem . . .

Az én világom bús, rideg világ.
Az én utamon nem nyillik virág.
Hol én járok, ott csak tövis terem.
Mely uj sebet tép száz régi seben.
Az ég ott nem derüs, mosolygó kék,
Ködös, borongós az egész vidék.
Nincs ott öröm, csak kin, csak gyötrelem
Ne jőjj, ne jőjj velem!!!

Ragyogó lenne a rideg világ.
Uton-utfélén nyilana virág.
Rózsákon járnék tövisek helyett.
— Azok nem tépnének égő sebet —
A borus ég derüsre válana.
Borongó köde szerte szállana.
Menyország lenne a világ nekem,
Ha te jönnél velem . . .

Novák Pál.

Heti krónika.

— **Zenés-mise husvét napján.** A róm. kath. plébániai templomban husvét napján, az ünnepi istentisztelet fényét emelendő Sanctus és Communió előtt Szerdahelyi Károly zenetanár Haydn hegedüszólóját és Rossini Stabat Mater-ját fogja játszani Novák Pál orgonakisérete mellett.

— **Tisztujitás.** A jánosházai Polgárikör a folyó hó 4-én rendkivüli közgyülést tartott, amelynek egyetlen tárgya a lemondott tisztikar helyének betöltése volt. Az elnökválságot annakidején az a kérdés idézte elő, hogy vajjon összeférhető tisztségek-e a Polgári-kör és az Iparos-kör elnökségei? Miután a rendkivüli közgyülésen megjelent körtagok többsége ugy vélekedett, hogy a két tisztség összeférhetetlen, e vélemény tehát alaposan megváltoztatta a régi tisztikart, annál is inkább, mert az iparosok egy része dacára annak, hogy az egyes tisztségekre egyhangulag meg lettek választva, a megválasztásukat nem fogadták el. Az uj tisztikar a következőkép alakult meg. Elnök: Kiss János, Alelnök: Mészáros Mihály, Pénztáros: Jaszovszky György, Jegyző: Fehér István, Könyvtáros: Király János. A tisztikaron kivül még 20 választmányi tag választatott.

Nyilttér

* E rovat alatt közlöttekert nem vallal felelőséget a szerkesztőség.

A tisztelt közönség figyelmét felhivom az alábbiakra: 1908. okt. hóban Jánosházán a Kohn Tetvérek vaskereskedésében rendeltem 4 drb. kést Munráth-féle répavágóra, s kérdeztem az árát, azt mondták csak hagyjám majd csinálnak ők maguk jutányosan és jobbakat, mint gyárból rendelnék. Mikor készen volt meghozattam a répavágót, de nem jól működött, ekkor visszaküldtem, hogy igy nem lehet használni, s hogy mi a kések ára? A késekért 14 kort. kértek, aminek gyári ára 6 korona s akkor azt mondtam: »A késeket nem használtam visszaadom, én meg a gépért kérek 14 koronát s itt hagyom,« s ők bele is nyugodtak.

Elszámoláskor 1909.-be azt mondta, hogy én a gépet neki a kések árába adtam s hogy a gép most is meg van, nem kell senkinek.

Erre boszusan távoztam, másnap beküldtem a gépért, hogy adják oda kifizetem a 14 koronát s ekkor derült ki, hogy a gépet régen eladták, igy se pénz se gép.

Hát ez tisztességes eljárás?

Czencz József.

— **Hitelszövetkezet.** A jánosházai hitelszövetkezet igazgatósága ez uton is tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a f. hó 11-ke helyett a következő üzletnap 12-én, azaz husvét hétfőn lesz.

— **Uj pénztárnok.** A jánosházavidéki takarékpénztár igazgatósága Rauch Sándor jánosházai cipészmestert pénztárnokává választotta.

— **Járvány Jánosházán.** A hónapok óta uralkodó difteritis és scharlach járvány még folyton emelkedőben van.

— **Sorozás.** A márciusban elhalasztott sorozást a celldömölki járásban május hó folyamán fogják megtartani. Jánoshaza-község és Jánosháza-vidéke május 3-án fogja megtudni, hogy kikből áll a legények eleje.

— **A biró figyelmébe.** Vasárnap délután a Hosszu-utcában lakó Dormán János kutyája leharapta a háza előtt menő Németh József orrát. Mint halljuk, ez nem első eset, csak nem volt, aki jelentést tett volna róla. Mi egy izben már felhivtuk a városbiró figyelmét az itt levő veszélyes kutyák kiirtására, de ugy látszik eredménytelenül. A felelősséget reáháritjuk, mivel a vármegyei szabályrendelet értelmében az ebtartó kötelessége nappalra elzárni, esetleg megkötve tartani a kutyáját, ha pedig ez ellen vétt, a biró intézkedhetik.

— **A tartalékosok elbocsátása.** Husvét után kezdik meg a behivott tartalékosok elbocsátását és pedig első sorban azokat bocsájtják haza, a kiket legelőször hivtak be. Május közepéig helyreállitják a régi állapotot.

— **Gyermeknap vasmegyében.** A nagyszabásu ünnepséget, amelybe az egész vármegye közönségét belevonják, május 31-én azaz pünkösd hétfőjén fogják megtartani.

— **Felvétel a honvédnevelő intézetbe.** Az 1907. évben szervezett honvéd főreáliskolában 50, a honvéd Ludovik-akadémiában pedig mintegy 61 részint teljesen díjmentes, részint pótdíjmentes államköltséges, illetőleg alapitványi és fizetéses hely fog szeptemberben betöltetni. Vármegyénkből a Herceg Batthyány-Strattmann Fülöpféle alapitványt kezelik, melyre magyar nemes ifjak pályázhatnak. A kérvények herceg Batthyány-Strattmann Ödönhöz nyujtandók be.

— **Uj óragyár magyarországon.** Nagyfontosságu ipari vallalkozásról kapunk hirt a fővárosból. Löw Sándor órás és ékszerész, Thorotzkai gróf és Társa villamos óra és mekanikai gyár és Kulicska Antal villámos óragyárosok 500,000 korona alaptőkével, melynek nagyrésze már jegyezve van, Magyar óragyárak egyesült részvénytársasága cég alatt részvénytársaság alakul inga óráknak, villamos óráknak és rokon ipari és mechanikai cikkeknek nagyban való gyártása céljából. Inga óráknak nagyipari termelésére hazánkban ez lesz az első vállalat, mely hiva.va lesz az országból a tömérdek külföldi gyártmányu ingaórát kiszoritani.

— **Megtörtént.** A szorgalma által szerzett egy kis falüban a szatócs kis házat. A háza előtt kis kert is volt, melynek keritése köből készült. Évekig nem is gondolt senki arra a keritésre, de egy politikus csizmadiák fájt a foga arra a házra. Mit csinált ki? A véletlen folytán a kerités fele a község területét foglalta el. Nosza kapott ezen az atyámfia. Gyülést hivatott a községházára, hol előadta nagy hangon, hogy az a területfoglalás jogtalan, tehát le kell bontani, vagy vegye meg az a tulajdonos. A furfang dolgozott tovább. A gyülés után a lakására hivta néhány jó ismerősét s ott tárgyalták tovább, hogy mily drágán fizettessék meg a szatócscsal azt a kis területet. Napok, hetek multak nem történt semmi, csendes volt minden, csak a csizmadia dolgozott titokban. Minden nap más hirrel lepte meg a szatócsot, majd dynamittal akarják a házát felrobbantani, majd a nép haragját ecsetelte. A szegény szatócs megijedt, gondolt egy nagyot. Vegye meg a házam majster ur, mondja a szatócs, legalább nyugodtan alhatom. Néhány hét mulva a csizmadia cégére volt olvasható a szatócs házán. A nép ámul-bámul, hát ezért lármázott ez ugy? Hát a titkos gyüléseket ugy árulta el ez a Judás? Judás az árulásért pénzt, hazat kapott, de becsületet nem.

Elejtett beszédek.

X. Lesz-e háboru?

Y. Most már aligha. De van annál nagyobb ujság is.

X. No, mi az?

Y. A »Szróre« ki lett nevezve az összes jánosházai vendéglők borászati felügyelőjévé.

X. Gratulálok neki. Ámbár van nálánál nagyobb ellensége is a bornak.

X. No mi bajod?

Y. Mérges vagyok.

X. Ugyan miért?

Y. Mert, ha én csak egyszer is összetévesztem az ajtónkat a korcsma ajtóval, za már benn van a jánosházi ujságban.

X. És?

Y, És . . . a szomszédom a mult éjjel az ajtó helyett az ablakon mászott ki, még ujságban.

X. De még benn lehet?

* * *

X. Mért ment el a csapos a sarki korcsmából?

Y. Mert nagy volt a kölcsönös bizalom.

X. Hogy érted azt?

Y. Hát ugy, hogy a csaposnak sokszor kellett bizalmasan kölcsönözni.

X. Kinek?

Y, Kinek? Hát a gazdájának.

Tüske.

— **Váltóhamisitás.** Balatonfüredi tudósitónk váltóhamisitásról értesit bennünket, melynek szálai állitólag egész Jánosházáig elnyulnak. Az üggyel, mihelyt biztos adatokat szerzünk, bővebben fogunk foglalkozni.

ELADÓ

husvéti laska

(maczesz)

40 kr. egy kilogramm.

Kapható:

Emánuel Sámuelnél.

Hirdetések felvétetnek lapunk kiadóhivatalába.

3000 öltöny raktáron. **FIGYELEM!!** 3000 öltöny raktáron.

Jánosháza legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

CSEH KÁLMÁN ÉS FIA

kész férfi- és gyermek-ruha raktára. Jánosháza, Főtér és Sümegi-utca sarok.

Tisztelettel felhivjuk a n. é. közönség szives figyelmét a most megjelent tavaszi és nyári idényre való mindenféle szinü és olcsó férfi- és gyermekruha választékra, amely közül különösen figyelemreméltók a legujabb körgallérok és azután: **férfi zakó öltönyök 12 koronától feljebb. Fiu öltönyök 10 k., feljebb. Körgallérok 15 k., feljebb. Gyermek kosztümök 2 koronától feljebb.**

Külön rendelésre nagy választék mindennemü finom pamut és gyapju szövetekben. Kivánatra háznál is megjelenünk, dusan felszerelt minta gyüjteményünkkel. A rendelt munkára elsőrendü munkások. — Kitüntetett szabászat és munka.

A n. é. közönség figyelmét felhivjuk kirakatunk megtekintésére, ahol egyuttal a készruha árak is láthatók.

Tisztelettel

CSEH KÁLMÁN ÉS FIA.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS ÉS STOCK

gőzpárolótelepéből

BARCOLA.

Egyedüli Cognac-gőzfőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható Jánosházán: minden jobb üzletben.

MINDEN tekintetben nagyon kellemes és előnyös

HÁZISZER

A „DIANA-SÓSBORSZESZ“

Kapható: 40 fill. 1 és 2 koronás üvegekben

SINGER SÁNDOR

fűszerkereskedőnél

JÁNOSHÁZAN.

Vidéki megrendeléseket UTÁNVÉTELLEL a legpontosabban elintézek.

NYOMATOTT RUBIN SALAMON KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, JÁNOSHÁZÁN.